
VOLA A/S

Lunavej 2, 8700 Horsens

Årsrapport for 2017

CVR-nr. 17 53 13 28

Årsrapporten er fremlagt og
godkendt på selskabets ordi-
nære generalforsamling
den 4 /4 2018

Claus Berner Nielsen
Dirigent

Indholdsfortegnelse

Side

Påtegninger

Ledelsespåtegning 1

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 2

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger 5

Hoved- og nøgletal 6

Ledelsesberetning 7

Årsregnskab

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 10

Balance 31. december 11

Egenkapitalopgørelse 13

Noter til årsregnskabet 14

Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 for VOLA A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Horsens, den 4. april 2018

Direktion

Johannes Aagaard Saugbjerg
adm. direktør

Poul Verner Overgaard

Peder Nygaard

Birthe Tofting

Bestyrelse

Karsten Thuen
formand

Karen Kiilerich Overgaard

Poul Verner Overgaard

Torsten Erik Rasmussen

Lone Lenes

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i VOLA A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet for VOLA A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften;

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Aarhus, den 4. april 2018

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Claus Lindholm Jacobsen

statsautoriseret revisor

mne23328

Lars Greve Jensen

statsautoriseret revisor

mne32199

Selskabsoplysninger

Selskabet

VOLA A/S

Lunavej 2

8700 Horsens

Telefon: 70235500

Hjemmeside: www.vola.dk

CVR-nr.: 17 53 13 28

Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december

Stiftet: 29. marts 1954

Hjemstedskommune: Horsens

Bestyrelse

Karsten Thuen, formand

Karen Kiilerich Overgaard

Poul Verner Overgaard

Torsten Erik Rasmussen

Lone Lenes

Direktion

Johannes Aagaard Saugbjerg

Poul Verner Overgaard

Peder Nygaard

Birthe Tofting

Revision

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Nobelparken

Jens Chr. Skous Vej 1

8000 Aarhus C

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan selskabets udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	2017	2016	2015	2014	2013
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Hovedtal					
Resultat					
Nettoomsætning	311.489	291.488	252.088	231.775	200.782
Bruttofortjeneste	168.033	159.149	127.933	121.247	100.962
Resultat af ordinær primær drift	49.405	53.069	32.123	33.586	20.553
Resultat før finansielle poster	55.378	57.773	35.914	37.227	24.535
Resultat af finansielle poster	-658	-376	906	717	201
Årets resultat	42.403	44.469	27.900	28.334	18.391
Balance					
Balancesum	173.591	177.699	145.438	134.036	114.217
Egenkapital	120.497	138.094	113.626	105.726	92.392
Investering i materielle anlægsaktiver	14.255	14.109	11.126	11.260	12.090
Antal medarbejdere	208	193	185	173	158
Nøgletal i %					
Bruttomargin	53,9%	54,6%	50,7%	52,3%	50,3%
Overskudsgrad	17,8%	19,8%	14,2%	16,1%	12,2%
Afkastningsgrad	31,9%	32,5%	24,7%	27,8%	21,5%
Soliditetsgrad	69,4%	77,7%	78,1%	78,9%	80,9%
Forrentning af egenkapital	32,8%	35,3%	25,4%	28,6%	19,7%

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings anbefalinger og vejledning. Der henvises til definitioner i afsnittet om regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Årsrapporten for VOLA A/S for 2017 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for mellemstore virksomheder i regnskabsklasse C.

Årsrapporten er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Væsentligste aktiviteter

Selskabets forretningsgrundlag er udvikling, produktion, markedsføring og salg af vandhaner i forbindelse med totale indretningsløsninger af høj kvalitet. Det er målet at sikre kunderne den mest værdiskabende indretningsløsning med henblik på kvalitet og design.

Egenfremstilling af produkterne gennemføres på virksomhedens adresse i Horsens. Afsætning sker dels via koncernens egen repræsentation i Danmark, England, Holland, Belgien, Schweiz, Tyskland, Østrig, Sverige, Kina, Australien og Hong Kong og dels gennem et verdensdækkende forhandlernet.

Udvikling i året

I regnskabsåret er der realiseret en omsætning på TDDK 311.489, hvilket er en stigning på TDKK 20.001 set i forhold til 2016.

Årets driftsresultat (EBIT) udgør TDKK 54.720 mod TDKK 57.773 i 2016.

Selskabets resultatopgørelse for 2017 udviser et overskud på TDKK 42.403, og selskabets balance pr. 31. december 2017 udviser en egenkapital på TDKK 120.497.

Ledelsen anser resultatet for tilfredsstillende og over det forventede.

Forventninger for det kommende år

VOLA A/S forventer at omsætning i 2018 vil blive højere. Det er dog væsentligt at tilføje, at omsætningen i høj grad end tidligere påvirkes af usikkerheder på projektmarkedet, hvor et tabt eller vundet projekt på grund af størrelsen har stor indvirkning på omsætningen.

I 2018 videreføres en række igangsatte initiativer til styrkelse af det fremtidige salg, herunder fortsætter udbygningen af aktiviteten i Asia Pacific, ligesom der forventes investeringer i yderligere produktionskapacitet, udvikling af produkter og markedsføring heraf. Driftsresultatet (EBIT) forventes at være højere i 2018.

Ledelsesberetning

Særlige risici - driftsrisici og finansielle risici

Drift

VOLA A/S' omsætning er hovedsageligt ordresalg via koncernens egne afsætningskanaler i Europa. Geografisk søges risikoen spredt ved et øget fokus på at skabe kendskab til VOLA brandet og opbygge relationer til førende internationale arkitekter og dermed skabe forudsætninger for fremtidigt salg af VOLA i Mellemøsten og Asia Pacific.

Valutarisici

Køb og salg i fremmed valuta på koncernniveau sker primært i EUR, GBP og CHF. Udviklingen i valutakurserne vurderes at have en vis indflydelse på selskabets resultat. VOLA-koncernen har besluttet sig for ikke at anvende finansielle instrumenter til afdækning af denne risiko.

Renterisici

Det er selskabets politik, at der foretages identifikation af alle væsentlige finansielle risici. VOLA-koncernen benytter sig af finansielle instrumenter til afdækning mod væsentlige rentestigninger.

Kreditrisici

Kreditrisikoen knytter sig til tilgodehavender fra salg. Beløbene, som de nævnte balanceposter er opført med i årsrapporten, er identiske med den maksimale risiko.

Grundlaget for indtjeningen

Forskning og udvikling

Sortimentet udvikles løbende med henblik på at optimere produkternes design og funktion i henhold til de aktuelle trends i markedet. Ud over løbende udvikling af eksisterende VOLA produkter foregår der en betydelig aktivitet i forbindelse med teknisk produkttilpasning til specifikke kundeønsker.

Eksternt miljø

VOLA A/S betragter miljøansvarlig adfærd som en af forudsætningerne for fremtidig forretningsmæssig succes. VOLA udvikler til stadighed produkter og processer, for at minimere belastningen af det ydre miljø sideløbende med, at VOLA konstant udvikler og forbedrer det interne arbejdsmiljø. Selskabet er certificeret inden for miljø (ISO 14001) og arbejdsmiljø (ISO 18001).

Videnressourcer

De væsentligste videnressourcer knytter sig til en betydelig kompetence inden for udvikling, produktion og markedsføring af design-armaturer.

Ledelsesberetning

Usikkerhed ved indregning og måling

Der er ikke forekommet usikkerhed ved indregning og måling i årsrapporten.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	2017 DKK	2016 DKK
Nettoomsætning		311.489.077	291.487.637
Andre driftsindtægter		5.972.707	4.703.710
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-79.346.377	-77.564.822
Andre eksterne omkostninger		-70.082.569	-59.477.346
Bruttoresultat		168.032.838	159.149.179
Personaleomkostninger	1	-102.562.713	-91.931.577
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver	2	-10.091.992	-9.444.680
Resultat før finansielle poster		55.378.133	57.772.922
Finansielle indtægter	3	626.948	493.393
Finansielle omkostninger	4	-1.284.768	-869.436
Resultat før skat		54.720.313	57.396.879
Skat af årets resultat	5	-12.317.582	-12.928.245
Årets resultat		42.402.731	44.468.634

Balance 31. december

Aktiver

	Note	2017 DKK	2016 DKK
Erhvervede licenser		50.634	36.922
Immaterielle anlægsaktiver	6	50.634	36.922
Produktionsanlæg og maskiner		34.209.367	30.661.478
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		6.311.078	5.867.375
Indretning af lejede lokaler		2.125.502	2.172.556
Materielle anlægsaktiver	7	42.645.947	38.701.409
Andre tilgodehavender		376.248	381.109
Finansielle anlægsaktiver	8	376.248	381.109
Anlægsaktiver		43.072.829	39.119.440
Varebeholdninger	9	30.546.409	30.057.484
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		22.488.344	23.138.619
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		54.155.575	21.577.277
Andre tilgodehavender		4.041.684	5.985.599
Selskabsskat		4.051.830	768.704
Periodeafgrænsningsposter	10	2.505.525	2.442.837
Tilgodehavender		87.242.958	53.913.036
Værdipapirer		1	125.000
Likvide beholdninger		12.728.487	54.484.080
Omsætningsaktiver		130.517.855	138.579.600
Aktiver		173.590.684	177.699.040

Balance 31. december

Passiver

	Note	2017 DKK	2016 DKK
Selskabskapital		3.600.000	3.600.000
Overført resultat		56.897.191	74.494.459
Foreslået udbytte for regnskabsåret		60.000.000	60.000.000
Egenkapital		120.497.191	138.094.459
Hensættelse til udskudt skat	12	663.379	947.071
Hensatte forpligtelser		663.379	947.071
Leverandører af varer og tjenesteydelser		17.461.674	12.067.829
Anden gæld		34.968.440	26.589.681
Kortfristede gældsforpligtelser		52.430.114	38.657.510
Gældsforpligtelser		52.430.114	38.657.510
Passiver		173.590.684	177.699.040
Resultatdisponering	11		
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	13		
Nærtstående parter	14		
Anvendt regnskabspraksis	15		

Egenkapitalopgørelse

	<u>Selskabskapital</u> DKK	<u>Overført resultat</u> DKK	<u>Foreslået udbyt- te for regnskabs- året</u> DKK	<u>I alt</u> DKK
Egenkapital 1. januar	3.600.000	74.494.460	60.000.000	138.094.460
Betalt ordinært udbytte	0	0	-60.000.000	-60.000.000
Årets resultat	0	-17.597.269	60.000.000	42.402.731
Egenkapital 31. december	3.600.000	56.897.191	60.000.000	120.497.191

Noter til årsregnskabet

	2017	2016
	DKK	DKK
1 Personaleomkostninger		
Lønninger	93.222.524	82.771.114
Pensioner	7.631.992	7.548.246
Andre omkostninger til social sikring	1.708.197	1.612.217
	102.562.713	91.931.577
Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:		
Direktion	7.242.792	6.520.219
Bestyrelse	1.050.000	895.000
	8.292.792	7.415.219
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	208	193
2 Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver		
Afskrivninger af immaterielle anlægsaktiver	24.265	1.055
Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	10.067.727	9.443.625
	10.091.992	9.444.680
Erhvervede licenser	24.265	1.055
Produktionsanlæg og maskiner	7.564.387	6.460.071
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	2.020.201	2.529.523
Indretning af lejede lokaler	483.139	454.031
	10.091.992	9.444.680
3 Finansielle indtægter		
Renteindtægter tilknyttede virksomheder	505.777	363.338
Andre finansielle indtægter	121.171	130.055
	626.948	493.393

Noter til årsregnskabet

	2017 DKK	2016 DKK
4 Finansielle omkostninger		
Andre finansielle omkostninger	212.373	158.665
Valutakurstab	1.072.395	710.771
	1.284.768	869.436
5 Skat af årets resultat		
Årets aktuelle skat	12.601.274	12.671.636
Årets udskudte skat	-283.692	256.609
	12.317.582	12.928.245
6 Immaterielle anlægsaktiver		
		Erhvervede licenser DKK
Kostpris 1. januar		37.977
Tilgang i årets løb		37.977
Kostpris 31. december		75.954
Ned- og afskrivninger 1. januar		1.055
Årets afskrivninger		24.265
Ned- og afskrivninger 31. december		25.320
Regnskabsmæssig værdi 31. december		50.634

Noter til årsregnskabet

7 Materielle anlægsaktiver

	Produktionsan- læg og maski- ner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Indretning af le- jede lokaler
	DKK	DKK	DKK
Kostpris 1. januar	126.978.165	28.256.375	8.521.097
Tilgang i årets løb	11.112.276	2.706.821	436.085
Afgang i årets løb	-5.673.121	-3.327.969	-250.342
Kostpris 31. december	<u>132.417.320</u>	<u>27.635.227</u>	<u>8.706.840</u>
Ned- og afskrivninger 1. januar	96.316.687	22.389.000	6.348.541
Årets afskrivninger	7.564.387	2.020.201	483.139
Årets tilbageførsler af tidligere års nedskrivninger	-5.673.121	-3.085.052	-250.342
Ned- og afskrivninger 31. december	<u>98.207.953</u>	<u>21.324.149</u>	<u>6.581.338</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>34.209.367</u>	<u>6.311.078</u>	<u>2.125.502</u>

8 Finansielle anlægsaktiver

	Andre tilgodeha- vender
	DKK
Kostpris 1. januar	381.109
Afgang i årets løb	-4.861
Kostpris 31. december	<u>376.248</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>376.248</u>

Noter til årsregnskabet

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	DKK	DKK
9 Varebeholdninger		
Råvarer og hjælpematerialer	18.375.992	18.791.888
Varer under fremstilling	9.369.999	9.092.392
Færdigvarer og handelsvarer	2.800.418	2.173.204
	<u>30.546.409</u>	<u>30.057.484</u>
10 Periodeafgrænsningsposter		
Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende licenser, royalty, abonnementer og serviceaftaler.		
11 Resultatdisponering		
Foreslået udbytte for regnskabsåret	60.000.000	60.000.000
Overført resultat	-17.597.269	-15.531.366
	<u>42.402.731</u>	<u>44.468.634</u>
12 Hensættelse til udskudt skat		
Hensættelse til udskudt skat 1. januar	947.071	690.462
Årets indregnede beløb i resultatopgørelsen	-283.692	256.609
Hensættelse til udskudt skat 31. december	<u>663.379</u>	<u>947.071</u>

Noter til årsregnskabet

	<u>2017</u> DKK	<u>2016</u> DKK
13 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser		
Leje- og leasingforpligtelser		
Lejeforpligtelser i henhold til kontrakter, ialt	17.331.858	21.622.127
Andre eventualforpligtelser		
Der er indgået forhåndsftale om køb hos leverandører for	6.194.000	3.812.030

14 Nærtstående parter

Grundlag

Bestemmende indflydelse

VOLA Holding A/S, Lunavej 2, 8700 Horsens, CVR-nr. 25 77 06 84 Hovedaktionær

Koncernregnskab

Selskabet indgår i koncernrapporten for moderselskab og det ultimative moderselskab

<u>Navn</u>	<u>Hjemsted</u>
VOLA Holding A/S, CVR-nr. 25 77 06 84	Horsens
Carsten Overgaard Holding ApS, CVR-nr. 20 58 67 37	Horsens

Noter til årsregnskabet

15 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for VOLA A/S for 2017 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for mellemstore virksomheder i regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsregnskab for 2017 er aflagt i DKK.

Pengestrømsopgørelse

Med henvisning til årsregnskabslovens § 86, stk. 4 og til pengestrømsopgørelsen i koncernregnskabet for VOLA Holding A/S, CVR-nr. 25 77 06 84 og Carsten Overgaard Holding ApS, CVR-nr. 20 58 67 37 har selskabet undladt at udarbejde pengestrømsopgørelse.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Omregning af fremmed valuta

Som præsentrationsvaluta benyttes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, der opstår på grund af forskelle mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens kurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og transaktionsdagens kurs ind-

Noter til årsregnskabet

15 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

regnes i resultatopgørelsen som en finansiel post, jf. dog afsnittet regnskabsmæssig afdækning.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå selskabet.

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå virksomhedens nettoomsætning.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder omkostninger til distribution, salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer mv.

Under andre eksterne omkostninger indregnes tillige forsknings- og udviklingsomkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til selskabets hovedaktivitet.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger omfatter renter, finansielle omkostninger ved finansiel leasing, realiserede og urealiserede valutakursreguleringer, samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen.

Noter til årsregnskabet

15 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og årets udskudte skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til egenkapitaltransaktioner.

Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Erhvervet goodwill måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Goodwill afskrives lineært over den økonomiske brugstid, der er vurderet til 5 år.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger eller til genindvindingsværdien, hvor denne er lavere. Patenter afskrives over den resterende patentperiode, og licenser afskrives over aftaleperioden, dog maksimalt 3 år.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egne fremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til lønforbrug, materialer, komponenter og underleverandører.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Produktionsanlæg og maskiner	5-10 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-7 år
Indretning af lejede lokaler	10 år

Afskrivningsperiode og restværdi revurderes årligt.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Noter til årsregnskabet

15 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Finansielle anlægsaktiver

Finansielle anlægsaktiver omfatter andre tilgodehavender i form af depositum.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden eller nettorealiseringsværdi, hvis denne er lavere.

Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres til det beløb, som forventes at kunne indbringes ved salg i normal drift med fradrag af salgsomkostninger. Nettorealiseringsværdien opgøres under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter købspris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Kostpris for fremstillede færdigvarer samt varer under fremstilling omfatter kostpris for råvarer, hjælpematerialer og direkte løn med tillæg af indirekte produktionsomkostninger. Indirekte produktionsomkostninger indeholder indirekte materialer og løn samt vedligeholdelse af og afskrivning på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi, hvilket normalt udgør nominal værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Egenkapital

Udbytte

Udbytte, som ledelsen foreslår uddelt for regnskabsåret, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Udsudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udsudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Noter til årsregnskabet

15 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Udskudte skatteaktiver måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen eller i egenkapitalen, når den udskudte skat vedrører poster, der er indregnet i egenkapitalen.

Aktuelle skattetilgodehavender og -forpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter. Tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Finansielle gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominal værdi.

Hoved- og nøgletal

Forklaring af nøgletal

Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttofortjeneste} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$